

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2018. július 10.*

„Előzetes döntéshozatal – A természetes személyek védelme a személyes adatok kezelése vonatkozásában – 95/46/EK irányelv – Az említett irányelv hatálya – 3. cikk – Személyes adatoknak a vallási közösség tagjai által a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenységük keretében történő gyűjtése – A 2. cikk c) pontja – A »személyesadat-nyilvántartó rendszer« fogalma – A 2. cikk d) pontja – Az »adatkezelő« fogalma – Az Európai Unió Alapjogi Chartája 10. cikkének (1) bekezdése”

A C-25/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Korkein hallinto-oikeus (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Finnország) a Bírósághoz 2017. január 19-én érkezett, 2016. december 22-i határozatával terjesztett elő

a **Tietosuojavaltuutettu**

által indított,

a **Jehovan todistajat – uskonnollinen yhdyskunta** részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, A. Tizzano elnökhelyettes, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz (előadó), J. L. da Cruz Vilaça, J. Malenovský, E. Levits és C. Vajda tanácselnökök, A. Borg Barthet, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. november 28-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Tietosuojavaltuutettu képviseletében R. Aarnio, meghatalmazotti minőségben,
- a Jehovan todistajat – uskonnollinen yhdyskunta képviseletében S. H. Brady asianajaja és P. Muzny,
- a finn kormány képviseletében H. Leppo, meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviseletében M. Smolek és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: finn.

- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Gentili avvocato dello Stato,
- az Európai Bizottság képviselőjében P. Aalto, H. Kranenborg és D. Nardi, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2018. február 1-jei tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1995. L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 355. o.) 2. cikke – az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – c) és d) pontjának, valamint 3. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a tietosuojavaltuutettu (adatvédelmi biztos, Finnország) által a tietosuojalautakunta (adatvédelmi bizottság, Finnország) azon határozatának jogszerűsége tárgyában indított eljárásban terjesztették elő, amely határozat megtiltja a Jehovan todistajat – uskonnollinen yhdyskunta (Jehova tanúi vallási közösség, a továbbiakban: Jehova tanúi közösség) számára, hogy a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében személyes adatokat gyűjtsön vagy kezeljen, ha nem tartja tiszteletben a személyes adatok kezelésével kapcsolatos finn jogszabályban szereplő feltételeket.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 95/46 irányelv (10), (12), (15), (26) és (27) preambulumbekzdése kimondja:
„(10) mivel a személyes adatok feldolgozására [helyesen: kezelésére] vonatkozó nemzeti jogszabályok célja az alapvető jogok és szabadságok, különösen a magánélet tiszteletben tartásához való jog védelme, amelyet mind [a Rómában, 1950. november 4-én aláírt,] az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 8. cikke, mind a közösségi jog általános alapelvei elismernek; mivel ezért az említett jogszabályok közelítése nem vezethet az általuk nyújtott védelem szintjének csökkenéséhez, sőt, magas védelmi szintet kell biztosítani a Közösségen belül;
[...]
(12) mivel a védelem elveit minden olyan személy által végzett személyesadat-feldolgozásra [helyesen: személyesadat-kezelésre] alkalmazni kell, akinek tevékenységére a közösségi jogszabályok vonatkoznak; mivel ki kell zárni a természetes személyek által végzett adatfeldolgozást [helyesen: adatkezelést], amennyiben azt kizárólag személyes vagy házi használatra, például levelezés, vagy címjegyzékek vezetése során végzik;
[...]

(15) mivel az ilyen adatok feldolgozására [helyesen: kezelésére] ez az irányelv csak akkor terjed ki, ha az automatizált módon történik, vagy ha a feldolgozott [helyesen: kezelt] adatokat egy egyénekhez kapcsolódó speciális szempontok szerint strukturált nyilvántartási rendszerben tárolják, vagy kívánják tárolni a szóban forgó személyes adatokhoz való könnyű hozzáférés lehetővé tétele érdekében;

[...]

(26) mivel a védelem elveit minden azonosított vagy azonosítható személyre vonatkozó információ esetében alkalmazni kell; mivel annak meghatározására, hogy egy személy azonosítható-e, minden olyan módszert figyelembe kell venni, amit az adatkezelő, vagy más személy valószínűleg felhasználna az említett személy azonosítására; [...]

(27) mivel az egyének védelme az automatizált adatfeldolgozásra [helyesen: adatkezelésre] éppúgy vonatkozik, mint a manuális adatfeldolgozásra [helyesen: adatkezelésre]; mivel e védelem hatálya ténylegesen nem függhet az alkalmazott módszerektől, ellenkező esetben ez megkerüléshez vezethetne; mivel azonban az irányelv a manuális adatfeldolgozás [helyesen: adatkezelés] tekintetében csak a nyilvántartó rendszerre terjed ki, a strukturálatlan adatállományra nem; mivel elsősorban a nyilvántartási rendszer tartalmát kell rendszerezni az egyénekhez kapcsolódó meghatározott szempontok szerint úgy, hogy az könnyű hozzáférést tegyen lehetővé a személyes adatokhoz; mivel a 2. cikk c) pontjában szereplő meghatározással összhangban, a személyes adatok rendszerezett csoportja összetevőinek meghatározására alkalmazott különböző szempontokat, továbbá az ezekhez való hozzáférésre vonatkozó különböző szempontokat az egyes tagállamok állapíthatják meg; mivel a meghatározott szempontok szerint nem rendszerezett iratok, illetve iratok csoportjai, és azok borítóoldalai semmilyen körülmények között nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá”.

4 A 95/46 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„A tagállamok ezen irányelvnek megfelelően védik a természetes személyek alapvető jogait és szabadságait, különösen a magánélet tiszteletben tartásához való jogukat a személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] tekintetében.”

5 Ezen irányelv 2. cikke előírja:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

a) »személyes adat«: az azonosított vagy azonosítható természetes személyre (»érintettre«) vonatkozó bármely információ; az azonosítható személy olyan személy, aki közvetlen vagy közvetett módon azonosítható, különösen egy azonosító számra vagy a személy fizikai, fiziológiai, szellemi [helyesen: mentális], gazdasági, kulturális vagy társadalmi identitására vonatkozó egy vagy több tényezőre történő utalás révén;

b) »személyes adatok feldolgozása« (»feldolgozás«) [helyesen: »személyes adatok kezelése« {»kezelés«}] a személyes adatokon automatikus vagy nem automatikus módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, azaz gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, visszakeresés, betekintés [helyesen: lekérdezés], felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel révén, összehangolás vagy összekapcsolás, zárolás, törlés, illetve megsemmisítés;

c) »személyesadat-nyilvántartó rendszer« (»nyilvántartó rendszer«) a személyes adatok bármely strukturált, funkcionálisan vagy földrajzilag centralizált, decentralizált vagy szétszórt állománya, amely meghatározott ismérvek alapján hozzáférhető;

d) »adatkezelő« az a természetes vagy jogi személy, hatóság, intézmény vagy bármely más szerv, amely önállóan vagy másokkal együtt meghatározza a személyes adatok feldolgozásának [helyesen: kezelésének] céljait és módját; ha a célokat és módokat egy adott nemzeti vagy közösségi jogszabály határozza meg, az adatkezelőt vagy a kinevezésére vonatkozó külön szempontokat ez a nemzeti vagy közösségi jogszabály jelöli ki;

[...]”

6 Az említett irányelv 3. cikke értelmében:

„(1) Ezen irányelvet kell alkalmazni a személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon való feldolgozására [helyesen: kezelésére], valamint azoknak a személyes adatoknak a nem automatizált módon való feldolgozására [helyesen: kezelésére], amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy nyilvántartási rendszer részévé kívánnak tenni.

(2) Az irányelv nem alkalmazandó az alábbi személyesadat-feldolgozásokra [helyesen: személyesadat-kezelésekre]:

- a közösségi jog hatályán kívül eső tevékenységek, mint például az Európai Unióról szóló szerződés V. és VI. címeiben megállapítottak, valamint a közbiztonsággal, a védelemmel, a nemzetbiztonsággal (beleértve az ország gazdasági jólétét is, ha a feldolgozási [helyesen: az adatkezelési] művelet nemzetbiztonsági ügyre vonatkozik), továbbá a büntetőjog területén az állami tevékenységekkel kapcsolatos feldolgozási [helyesen: adatkezelési] műveletek,
- a természetes személy által kizárólag személyes célra, vagy háztartási tevékenysége keretében végzett adatfeldolgozás [helyesen: adatkezelés].”

A finn jog

7 A 95/46 irányelvet a henkilötietolaki (523/1999) [a személyes adatokról szóló törvény {523/1999}; a továbbiakban: az 523/1999. sz. törvény] ültette át a finn jogba.

8 E törvény „Soveltamisala” (Hatály) címet viselő 2. §-ának második és harmadik bekezdése előírja:

„E törvényt kell alkalmazni a személyes adatok automatizált módon való kezelésére. Ezt a törvényt azon személyes adatok kezelése is alkalmazni kell, amelyek személyesadat-nyilvántartó rendszert képeznek vagy személyesadat-nyilvántartó rendszer egy részét képezik, vagy amelyeket személyesadat-nyilvántartó rendszerré vagy személyesadat-nyilvántartó rendszer egy részévé kívánnak tenni.

E törvényt nem kell alkalmazni a személyes adatok olyan kezelésére, amelyet valamely természetes személy kizárólag személyes célra vagy ehhez hasonló szokásos magáncélok érdekében végez.”

9 Az 523/1999. sz. törvény 3. §-ának 3) bekezdése a „személyesadat-nyilvántartó rendszert” a következőképpen határozza meg „a személyes adatok rendeltetésük miatt összetartozó bejegyzések által alkotott és teljes mértékben vagy részben automatizált adatkezelési eljárás útján kezelt, vagy kartertkként, jegyzékként, illetve ezekhez hasonló módon annak érdekében rendszerezett állománya, hogy bizonyos személyek könnyen visszakeressék az érintett adatokat, és elkerülhetők legyenek az észszerűtlen költségek”.

- 10 E törvény 44. §-a értelmében az adatvédelmi bizottság az adatvédelmi biztos kérelmére megtilthatja az e törvényt vagy a törvény alapján elfogadott előírásokat és rendelkezéseket sértő személyesadat-kezelést, és az érintettek számára elrendelheti a jogellenes tevékenység vagy mulasztás határidőn belüli megszüntetését.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 11 2013. szeptember 17-én az adatvédelmi bizottság az adatvédelmi biztos kérelmére határozatot hozott, amelyben megtiltotta a Jehova tanúi közösség számára az e közösség tagjai által, házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében történő személyesadat-gyűjtést vagy -kezelést, amennyiben nem teljesülnek az ilyen adatok kezelésének – az 523/1999. sz. törvény 8. és 12. §-ában előírt – törvényes feltételei. Az adatvédelmi bizottság emellett – e törvény 44. §-ának 2) bekezdése alapján – annak biztosítására kötelezte ezt a közösséget, hogy hat hónapig kizárólag akkor gyűjthetnek személyes adatot e közösség céljaira, ha az említett feltételeket tiszteletben tartják.
- 12 Határozatának indokolásában az adatvédelmi bizottság úgy vélte, hogy a szóban forgó adatoknak a Jehova tanúi közösség tagjai általi gyűjtése az említett törvény értelmében személyesadat-kezelésnek minősül, valamint hogy ez a közösség és tagjai együtt minősülnek adatkezelőnek.
- 13 A Jehova tanúi közösség ezzel a határozattal szemben keresetet nyújtott be a Helsingin hallinto-oikeus-hoz (helsinki közigazgatási bíróság, Finnország). 2014. december 18-i ítéletével ez a bíróság többek között azon az alapon semmisítette meg az említett határozatot, hogy a Jehova tanúi közösség az 523/1999. sz. törvény értelmében nem minősül személyesadat-kezelőnek, valamint hogy tevékenysége nem minősül jogellenes személyesadat-kezelésnek.
- 14 Az adatvédelmi biztos a Korkein hallinto-oikeus (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Finnország) előtt megtámadta ezt az ítéletet.
- 15 E bíróság megállapításai szerint a Jehova tanúi közösség tagjai – házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében – olyan személyeknél folytatott látogatásaikról készítene feljegyzéseket, akiket ők maguk vagy az említett közösség nem ismer. A gyűjtött adatok többek között tartalmazhatják a felkeresett személyek nevét és címét, valamint a vallási meggyőződésükkel és családi helyzetükkel kapcsolatos információkat. Ezeket az adatokat emlékeztetőül gyűjtik abból a célból, hogy azok egy esetleges későbbi látogatáshoz visszakereshetők legyenek, ugyanakkor az érintett személyek ehhez nem járultak hozzá, és erről nem is tájékoztatták őket.
- 16 Szintén a kérdést előterjesztő bíróság megállapításai szerint: a Jehova tanúi közösség a tagjai számára iránymutatásokat adott e feljegyzések elkészítéséhez, amely iránymutatások legalább egy, a hitszónoki tevékenységgel foglalkozó folyóiratban is szerepelnek. Ez a közösség és a hozzá tartozó gyülekezetek szervezik és hangolják össze tagjaik házról házra járva végzett hitszónoki tevékenységét, többek között olyan térképek elkészítésével, amelyek alapján a hitszónoki tevékenységet végző tagok között felosztják a területeket, továbbá a hitszónokokra és a közösség hitszónokai által terjesztett kiadványainak számára vonatkozó kartotékok vezetésével. Ezen túlmenően, a Jehova tanúi közösség gyülekezetei listát vezetnek azokról a személyekről, akik abbéli óhajukat fejezték ki, hogy a közösség hitszónokai tagjai többé ne keressék fel őket, az e listán – az ún. tilalmi listán – szereplő személyes adatokat pedig a közösség tagjai felhasználják. Végezetül, a Jehova tanúi közösség korábban űrlapokat bocsátott a tagjai rendelkezésére, hogy hitszónoki tevékenységük keretében gyűjtsék az említett adatokat. Ezen űrlapok alkalmazásával azonban – az adatvédelmi biztos egyik ajánlását követően – felhagytak.

- 17 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy maga a Jehova tanúi közösség által adott tájékoztatás alapján a közösség nem követeli meg hitszónok tagjaitól, hogy adatokat gyűjtsenek, továbbá hogy – amennyiben ilyen adatgyűjtésre mégis sor kerül – nem ismeri sem az elkészített feljegyzések jellegét, amelyek ráadásul pusztán informális személyes feljegyzések, sem pedig a gyűjtést végző hitszónok tagok személyazonosságát.
- 18 A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem szükségességét illetően a Korkein hallinto-oikeus (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy véli, hogy az alapügy vizsgálata során figyelembe kell venni egyrészt a magánélet védelméhez és a személyes adatok védelméhez való jogot, másrészt pedig a vallásszabadságot és az egyesülési szabadságot, amelyeket a Charta és az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény, valamint a finn alkotmány egyaránt biztosít.
- 19 A kérdést előterjesztő bíróság azon álláspont felé hajlik, hogy egy, a Jehova tanúi közösséghez hasonló vallási közösség tagjai által házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység nem tartozik a 95/46 irányelv hatálya alól az irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdése értelmében kizárt tevékenységek körébe. Ezzel szemben felmerül az a kérdés, hogy ez a tevékenység – az irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése értelmében vett – kizárólag személyes vagy háztartási jelleggel bír-e. E tekintetben figyelembe kell venni azt, hogy a jelen ügyben a gyűjtött adatok túlmennek a címjegyzékekben szereplő pusztán feljegyzéseken, mivel az elkészített feljegyzések ismeretlen személyekre vonatkoznak és az ő vallási meggyőződésükkel kapcsolatos különleges adatokat tartalmaznak. Azt is szem előtt kell tartani, hogy a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység a Jehova tanúi közösségének – az e közösség és gyülekezetei által szervezett és összehangolt – alapvető tevékenységi formáját képezi.
- 20 Egyebekben amennyiben az alapügyben szóban forgó gyűjtött adatokat nem automatizált módon kezelik, a 95/46 irányelv 3. cikkének – az említett irányelv 2. cikkének c) pontjával összefüggésben értelmezett – c) pontjára tekintettel azt kell meghatározni, hogy ezen adatok összessége az e rendelkezések értelmében vett nyilvántartó rendszert képez-e. A Jehova tanúi közösség által nyújtott információk szerint az említett adatokat nem közlik vele, így nem lehetséges bizonyossággal megismerni a gyűjtött adatok jellegét és körét. Azt azonban meg lehet állapítani, hogy az alapügyben szóban forgó adatok gyűjtésének és kezelésének végső célja az, hogy egy későbbi felhasználás céljából könnyedén vissza lehessen keresni a meghatározott személyre vagy címre vonatkozó adatokat. A gyűjtött adatokat ezenfelül nem kartotékok formájában rendszerezik.
- 21 Arra az esetre, ha az alapügyben szóban forgó adatok kezelése a 95/46 irányelv hatálya alá tartozik, a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy felmerül az a kérdés, hogy a Jehova tanúi közösségnek az ezen irányelv 2. cikkének d) pontja értelmében vett adatkezelőnek kell-e minősülnie. A Bíróságnak a 2014. május 13-i Google Spain és Google ítéletből (C-131/12, EU:C:2014:317) eredő ítélkezési gyakorlata tágran határozza meg az „adatkezelő” fogalmát. Ezen túlmenően, a 95/46 irányelv 29. cikke alapján létrehozott munkacsoport által készített, az „adatkezelő” és az „adatfeldolgozó” fogalmáról szóló, 2010. február 16-i 1/2010. sz. véleményből kitűnik, hogy figyelembe kell venni többek között a tényleges ellenőrzésre irányuló jogkört és azt az elgondolást, hogy az a személy az adatkezelő, akinek az adatait kezelik.
- 22 Márpedig a jelen ügyben figyelembe kell venni, hogy a Jehova tanúi közösség szervezi, hangolja össze és ösztönzi a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenységet, valamint hogy kiadványaiban iránymutatásokkal szolgált az e tevékenység keretében végzendő adatgyűjtésről. Az adatvédelmi biztos emellett megállapította, hogy ez a közösség tényleges jogkörrel bír az adatkezelés módjainak meghatározására, valamint e kezelés megtiltására vagy korlátozására, továbbá hogy ez a közösség előzetesen – a gyűjtésre vonatkozó iránymutatások révén – meghatározta az adatkezelés célját és eszközeit. A korábban alkalmazott űrlapok egyebekben szintén azt tanúsítják, hogy az említett közösség erőteljesen részt vesz az adatkezelésben.

- 23 Ugyanakkor azt is figyelembe kell venni, hogy a Jehova tanúi közösség tagjai maguk dönthetnek az adatgyűjtésről és határozhatják meg annak módjait. Maga ez a közösség ezenfelül nem gyűjt adatokat és – az ún. tilalmi listán szereplő adatok kivételével – nem fér hozzá a tagjai által gyűjtött adatokhoz. Ezek a körülmények ugyanakkor nem képezik akadályát annak, hogy több adatkezelő létezessen, akik mindegyike különféle funkciókat és feladatokat lát el.
- 24 E körülmények között a Korkein hallinto-oikeus (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni a hatály tekintetében [a 95/46] irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első és második francia bekezdésében rögzített kivételeket, hogy a vallási közösség tagjai által a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenységgel összefüggésben végzett személyesadat-gyűjtés és egyéb személyesadat-kezelés nem tartozik az irányelv hatálya alá? Milyen jelentőséggel bír [a 95/46] irányelv alkalmazhatóságának értékelése során egyrészt az, hogy a hitszónoki tevékenységet, amellyel összefüggésben az adatgyűjtésre sor kerül, a vallási közösség és annak gyülekezeti szervezik, másrészt pedig az, hogy ugyanakkor a vallási közösség tagjainak egyéni vallásgyakorlásáról is szó van?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a »nyilvántartó rendszer« fogalmának [a 95/46] 2. cikkének c) pontjában szereplő meghatározását az irányelv (26) és (27) preambulumbekzdésére tekintettel, hogy az első kérdés szerinti, házról házra járva végzett hitszónoki tevékenységgel összefüggésben nem automatizált módon gyűjtött személyes adatok összessége (név és cím, valamint egyéb lehetséges személyes adatok és jellemzések)
- a) azért nem képez ilyen nyilvántartó rendszert, mert nem minősül a[z 523/1999. sz.] törvény szerinti fogalom meghatározás értelmében vett kartertnak vagy jegyzéknek, illetve a keresést szolgáló hasonló rendszerező rendszernek, vagy
- b) azért képez ilyen nyilvántartó rendszert, mert az adatokból azok rendeltetésére tekintettel a[z 523/1999. sz.] törvénynek megfelelően ténylegesen könnyen és észszerűtlen költségek nélkül előhívhatók a későbbi felhasználáshoz szükséges információk?
- 3) Úgy kell-e értelmezni [a 95/46] irányelv 2. cikkének d) pontjában szereplő »amely önállóan vagy másokkal együtt meghatározza a személyes adatok feldolgozásának [helyesen: kezelésének] céljait és módját« szövegrészt, hogy az a vallási közösség, amely olyan tevékenységet szervez, amelynek során személyes adatok gyűjtésére kerül sor (többek között a hitszónokok tevékenységi területének felosztása, az említett hitszónokok tevékenységének nyomon követése, és olyan személyekre vonatkozó nyilvántartások vezetése útján, akik nem szeretnék, hogy hitszónokok keressék fel őket), tagjainak e tevékenysége vonatkozásában személyesadat-kezelőnek tekinthető annak ellenére, hogy a vallási közösség arra hivatkozik, hogy csak az egyes hitszónokok férnek hozzá a feljegyzett információkhoz?
- 4) Úgy kell-e értelmezni [a 95/46 irányelv] említett 2. cikk[ének] d) pontját, hogy a vallási közösség csak akkor tekinthető adatkezelőnek, ha az adatgyűjtés általa történő irányítására szolgáló egyéb konkrét intézkedésekhez – például megbízásokhoz vagy írásbeli utasításokhoz – folyamodik, vagy elegendő, hogy a vallási közösség tényleges szerepet játszik tagjai tevékenységének irányításában?

A harmadik és negyedik kérdésre csak akkor szükséges választ adni, ha az első és második kérdésre adandó válaszok alapján alkalmazható [a 95/46] irányelv. A negyedik kérdésre csak akkor szükséges választ adni, ha a harmadik kérdés alapján nem zárható ki, hogy [a 95/46] irányelv 2. cikkének d) pontja alkalmazható valamely vallási közösségre.”

A szóbeli szakasz újbóli megnyitása iránti kérelmekről

- 25 A Bíróság Hivatalához 2017. december 12-én és 2018. február 15-én benyújtott két beadványában a Jehova tanúi közösség kérte, hogy a Bíróság – eljárási szabályzatának 83. cikke alapján – rendelje el az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását. Első kérelmének alátámasztása céljából a Jehova tanúi közösség többek között arra hivatkozik, hogy a tárgyaláson nem volt alkalma válaszolni a többi fél észrevételeire, amelyek közül némelyik nem felelt meg az alapügy tényállásának. A második kérelemben az említett közösség lényegében előadja, hogy a főtanácsnok indítványa pontatlan, illetve potenciálisan megtévesztő tényeken alapul, amelyek némelyike nem szerepel az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben.
- 26 Eljárási szabályzatának 83. cikke értelmében a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor elrendelheti az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását, különösen ha úgy ítéli meg, hogy az ügy körülményei nincsenek kellően feltárva, vagy ha a fél e szakasz befejezését követően a Bíróság határozatára nézve döntő jelentőségű új tényt hoz fel, illetve ha az ügyet olyan érv alapján kellene eldönteni, amelyet a felek, illetve az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke szerinti érdekeltek nem vitattak meg.
- 27 Márpedig a jelen ügyben nem ez a helyzet. Közelebről: a Jehova tanúi közösségnek az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitására irányuló kérelmei nem tartalmazznak semmiféle olyan új érvet, amely alapján a jelen ügyet el kellene dönteni. Ezenfelül ez a fél és az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikkében említett egyéb érdekeltek az eljárásnak mind az írásbeli, mind pedig a szóbeli szakaszában előterjesztették a 95/46 irányelvnek 2. cikke – a Charta 10. cikkével összefüggésben értelmezett és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések tárgyát képező – c) és d) pontjának, valamint 3. cikkének értelmezésével kapcsolatos észrevételeiket.
- 28 Az alapügy tényállását illetően emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság feladata azon ténybeli keret meghatározása, amelybe az általa előterjesztett kérdések illeszkednek. Ebből következik, hogy az eljárás szóbeli szakasza – az Európai Unió Bírósága eljárási szabályzatának 83. cikke alapján történő – újbóli megnyitásának igazolása céljából az alapügyben részt vevő felek nem állíthatják, hogy a Bíróság alapokmányának 23. cikkében említett többi érdekelt által előterjesztett érveknek vagy akár a főtanácsnok értékelésének alapjául szolgáló bizonyos ténybeli előfeltevések pontatlanok (lásd ebben az értelemben: 2008. június 26-i Burda ítélet, C-284/06, EU:C:2008:365, 44., 45. és 47. pont).
- 29 E körülmények között a Bíróság – a főtanácsnok meghallgatását követően – úgy véli, hogy minden szükséges adat a rendelkezésére áll a kérdést előterjesztő bíróság kérdéseinek megválaszolásához, valamint hogy a jelen ügyet nem olyan érvek alapján kell eldönteni, amelyeket a felek nem vitattak meg. Az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitására irányuló kérelmeket tehát el kell utasítani.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

- 30 A Jehova tanúi közösség azzal érvel, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan. A kérelem alapjául szolgáló főbb tények vitatása mellett előadja, hogy a kérelem a közösség olyan bizonyos tagjainak magatartásával foglalkozik, akik félként nem vesznek részt az alapeljárásban. Ily módon az említett kérelem hipotetikus problémára vonatkozik.
- 31 E tekintetben meg kell állapítani, hogy kizárólag a jogvitát tárgyaló és a meghozandó határozatért felelős nemzeti bíróság feladata annak eldöntése, hogy az ügy sajátos jellemzőire és az előzetes döntéshozatalra utalás szükségességére tekintettel valóban relevánsak-e a Bíróság elé terjesztett kérdések az ítélet meghozatalához. Következésképpen, amennyiben az előterjesztett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni. A Bíróság csak akkor tagadhatja meg a nemzeti bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéséről való

határozathozatalt, ha valamely uniós jogi szabály kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli és jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (lásd ebben az értelemben: 2017. június 27-i Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania ítélet, C-74/16, EU:C:2017:496, 24. és 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 32 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozat tartalmazza a mind az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések, mind pedig terjedelmük megértéséhez elegendő ténybeli és jogi elemeket. Ezen túlmenően és kiváltképpen, az iratokban szereplő egyetlen tényező alapján sem lehet úgy vélni, hogy az uniós jogi szabály kért értelmezése semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, illetve hogy hipotetikus jellegű, többek között amiatt, hogy nem vesznek részt félként az alapeljárásban a Jehova tanúi közösség azon tagjai, akiknek a személyes adatok gyűjtésével kapcsolatos tevékenysége az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések alapját képezi. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból ugyanis kitűnik, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések célja lehetővé tenni a kérdést előterjesztő bíróság számára annak meghatározását, hogy a 95/46 irányelv értelmében maga ez a közösség minősülhet-e a közösség tagjai által, a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében végzett gyűjtés felelősének.
- 33 E körülmények között az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdéstről

- 34 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a 95/46 irányelv 3. cikkének – a Charta 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – (2) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy a személyes adatoknak a vallási közösség tagjai általi, a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében történő gyűjtése és ezen adatok későbbi kezelése a személyes adatok – az ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdésében említett tevékenységek folytatása céljából végzett – kezelésének vagy az említett irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése értelmében vett, a természetes személyek által kizárólag személyes célra, vagy háztartási tevékenységeikkel összefüggésben végzett személyesadat-kezelésnek minősül.
- 35 E kérdés megválaszolása céljából előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a 95/46 irányelv célja – amint az az irányelv 1. cikkének (1) bekezdéséből és (10) preambulumbekkezdéséből kitűnik –, hogy biztosítsa a természetes személyek alapvető jogainak és szabadságainak, különösen a személyes adatok kezelése tekintetében a magánélet tiszteletben tartásához való jognak a magas szintű védelmét (2014. május 13-i Google Spain és Google ítélet, C-131/12, EU:C:2014:317, 66. pont; 2018. június 5-i Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein ítélet, C-210/16, EU:C:2018:388, 26. pont).
- 36 A 95/46 irányelv hatályát meghatározó 3. cikk (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy ezt az irányelvet kell alkalmazni a személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon való kezelésére, valamint azoknak a személyes adatoknak a nem automatizált módon való kezelésére, amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy nyilvántartási rendszer részévé kívánnak tenni.

- 37 E 3. cikk (2) bekezdése ugyanakkor két kivételt ír elő az említett irányelv hatálya alól, amelyeket megszorítóan kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2014. december 11-i Ryneš ítélet, C-212/13, EU:C:2014:2428, 29. pont; 2017. szeptember 27-i Puškár ítélet, C-73/16, EU:C:2017:725, 38. pont). Egyebekben a 95/46 irányelv a hatályát illetően semmilyen további korlátozást nem ír elő (2008. december 16-i Satakunnan Markkinapörssi és Satamedia ítélet, C-73/07, EU:C:2008:727, 46. pont).
- 38 Ami elsősorban a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdésében szereplő kivétel illeti, a Bíróság megállapította, hogy az említett francia bekezdésben példaként említett tevékenységek minden esetben az állam vagy az állami hatóságok sajátos tevékenységei, és nem tartoznak a magánszemélyek tevékenységei közé. Ezek a tevékenységek az említett rendelkezésben előírt kivétel hatályát hivatottak meghatározni úgy, hogy e kivétel csak az ott így kifejezetten említett vagy ugyanezen kategóriába tartozónak tekinthető tevékenységekre alkalmazható (2003. november 6-i Lindqvist ítélet, C-101/01, EU:C:2003:596, 43. és 44. pont; 2008. december 16-i Satakunnan Markkinapörssi és Satamedia ítélet, C-73/07, EU:C:2008:727, 41. pont; 2017. szeptember 27-i Puškár ítélet, C-73/16, EU:C:2017:725, 36. és 37. pont).
- 39 Márpedig a jelen ügyben a személyes adatoknak a Jehova tanúi közösség tagjai általi, a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében történő gyűjtése kizárólag magánszemélyek vallási magatartásába tartozik. Ebből következik, hogy egy ehhez hasonló tevékenység nem minősül állami hatóságok saját tevékenységének, ekként pedig nem lehet a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdésében említett tevékenységekhez hasonlítani.
- 40 Másodsorban, ami a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdésében szereplő kivételt illeti, ez a rendelkezés nem csupán a személyes, illetve otthoni tevékenységek gyakorlása céljából is végzett adatkezelést, hanem a „kizárólag” személyes, illetve háztartási tevékenységek gyakorlása céljából végzett adatkezelést vonja ki a 95/46 irányelv alkalmazása alól (lásd ebben az értelemben: 2014. december 11-i Ryneš ítélet, C-212/13, EU:C:2014:2428, 30. pont).
- 41 Az említett rendelkezés értelmében vett „kizárólag személyes [célú], vagy háztartási” tevékenység azon személy tevékenységére utal, aki személyes adatokat kezel, nem pedig azéra, akinek az adatait kezelik (lásd ebben az értelemben: 2014. december 11-i Ryneš ítélet, C-212/13, EU:C:2014:2428, 31. és 33. pont).
- 42 Amint azt a Bíróság megállapította, a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdését akként kell értelmezni, hogy az kizárólag a magánszemélyek magán- vagy családi életének keretébe tartozó tevékenységekre vonatkozik. E tekintetben valamely tevékenység nem minősülhet az e rendelkezés értelmében vett kizárólag személyes célú vagy háztartási tevékenységnek, ha az arra irányul, hogy személyes adatokat tegyen meghatározatlan számú személy számára hozzáférhetővé, vagy ha ez a tevékenység, ugyan csak részben, de közösségi térre is kiterjed, és így az adatkezelést végző személy magánszféráján kívülre irányul (lásd ebben az értelemben: 2003. november 6-i Lindqvist ítélet, C-101/01, EU:C:2003:596, 47. pont; 2008. december 16-i Satakunnan Markkinapörssi és Satamedia ítélet, C-73/07, EU:C:2008:727, 44. pont; 2014. december 11-i Ryneš ítélet, C-212/13, EU:C:2014:2428, 31. és 33. pont).
- 43 Amennyiben úgy tűnik, hogy az alapügyben szóban forgó személyes adatok kezelésére a Jehova tanúi közösség tagjainak a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenységével összefüggésben kerül sor, azt kell meghatározni, hogy egy ilyen tevékenység a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése értelmében kizárólag személyes vagy háztartási jelleggel bír-e.
- 44 E tekintetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység – amelynek keretében a Jehova tanúi közösség tagjai személyes adatokat gyűjtenek – jellegénél fogva arra irányul, hogy a Jehova tanúi közösség hitét terjesszék olyan személyek

körében, akik – amint arra a főtanácsnok lényegében indítványának 40. pontjában rámutatott – nem tartoznak a hitszónok tagok otthoni életközösségéhez. Ez a tevékenység tehát a hitszónok tagok magánszféráján kívülre irányul.

- 45 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból egyébként az is kitűnik, hogy az említett közösség hitszónok tagjai által gyűjtött bizonyos adatokat a tagok továbbítják e közösség gyülekezetei számára, amelyek ezen adatok alapján listákat vezetnek azokról a személyekről, akik azt szeretnék, hogy ezek a tagok többé ne keressék fel őket. Ily módon ezek a tagok – hitszónoki tevékenységükkel összefüggésben – legalábbis bizonyos gyűjtött adatokat potenciálisan meghatározatlan számú személy számára hozzáférhetővé tesznek.
- 46 Azt illetően, hogy a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenységet kizárólag személyes vagy háztartási jelleggel ruházhatja fel az, hogy a személyes adatok kezelésére vallásgyakorlással kapcsolatos tevékenység keretében kerül sor, emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 10. cikkének (1) bekezdésében rögzített lelkiismeret- és vallásszabadsághoz való jog magában foglalja többek között a vallásnak vagy meggyőződésnek mind egyénileg, mind együttesen, mind a nyilvánosság előtt, mind a magánéletben istentisztelet, oktatás és szertartások végzése útján való kifejezésre juttatását.
- 47 A Charta a „vallás” e rendelkezésben említett fogalmának tág jelentést biztosít, az magában foglalja mind a *forum internumot*, azaz a meggyőződés meglétének a tényét, mind pedig a *forum externumot*, azaz a vallási hit nyilvános kifejezésre juttatását (2018. május 29-i Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen és társai ítélet, C-426/16, EU:C:2018:335, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 48 Ezen túlmenően, mivel a vallásnak mind egyénileg, mind együttesen, mind a nyilvánosság előtt, mind a magánéletben való kifejezésre juttatása ölthet az oktatáshoz és szertartások végzéséhez hasonló különféle formákat, azt a jogot is magában foglalja, hogy más személyeket például hitszónoki tevékenység révén kíséreljenek meg meggyőzni (EJEB, 1993. május 25., Kokkinakis kontra Görögország, CE:ECHR:1993:0525JUD001430788, 31. §; EJEB, 2007. november 8., Perry kontra Lettország, CE:ECHR:2007:1108JUD003027303, 52. §).
- 49 Jóllehet a vallási közösségek tagjainak a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenységét – a hitszónok vagy hitszónokok hitének kinyilvánításaként – ily módon védi a 10. cikkének (1) bekezdése, ez a körülmény nem jár azzal a hatással, hogy az említett tevékenységet a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése értelmében vett kizárólag személyes vagy háztartási jelleggel ruházza fel.
- 50 A hitszónoki tevékenység ugyanis – figyelemmel a jelen ítélet 44. és 45. pontjában megállapítottakra – túlterjed a vallási közösség hitszónok tagjának magánszféráján.
- 51 A fenti megfontolásokra figyelemmel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 95/46 irányelv 3. cikkének – a Charta 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a személyes adatoknak a vallási közösség tagjai általi, a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében történő gyűjtése és ezen adatok későbbi kezelése nem minősül sem a személyes adatok – az ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdésében említett tevékenységek folytatása céljából végzett – kezelésének, sem az említett irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése értelmében vett, a természetes személyek által kizárólag személyes célra, vagy háztartási tevékenységeikkel összefüggésben végzett személyes adat-kezelésnek.

A második kérdésről

- 52 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a 95/46 irányelv 2. cikkének c) pontját akként kell-e értelmezni, hogy a „nyilvántartó rendszer” e rendelkezésben említett fogalma kiterjed a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében gyűjtött, a felkeresett személyek nevét és címét, valamint a velük kapcsolatos más információkat tartalmazó személyes adatok összességére, amennyiben ezek az adatok a későbbi felhasználásuk céljából a gyakorlatban könnyen visszakereshetők, illetve hogy ahhoz, hogy ezen adatok összessége e fogalom hatálya alá tartozhasson, annak kartotékokat, különleges listákat vagy a keresést szolgáló más rendszereket kell tartalmaznia.
- 53 Amint az a 95/46 irányelv 3. cikkének (1) bekezdéséből, valamint (15) és (27) preambulumbekkezdéséből kitűnik, az irányelv ugyanúgy vonatkozik a személyes adatok automatikus kezelésére, mint az ilyen adatok manuális kezelésére, azért, hogy ne függjön az alkalmazott módszerektől az irányelvben azon személyek számára biztosított védelem, akiknek az adatait kezelik, továbbá azért, hogy megelőzzék az e védelem megkerülésével kapcsolatos kockázatokat. Ebből ugyanakkor az is kitűnik, hogy az említett irányelvet csak akkor kell alkalmazni a személyes adatok manuális kezelésére, ha a kezelt adatok nyilvántartó rendszer részét képezik, vagy ha azokat nyilvántartó rendszer részévé kívánják tenni.
- 54 A jelen ügyben, mivel az alapügyben szóban forgó személyes adatok kezelését nem automatizált módon végzik, felmerül a kérdés, hogy az ekként kezelt adatok a 95/46 irányelv 2. cikkének c) pontja és 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett nyilvántartó rendszer részét képezik-e, vagy azokat nyilvántartó rendszer részévé kívánják-e tenni.
- 55 E tekintetben a 95/46 irányelv 2. cikkének c) pontjából kitűnik, hogy a „nyilvántartó rendszer” fogalma a következőre terjed ki: „személyes adatok bármely strukturált, funkcionálisan vagy földrajzilag centralizált, decentralizált vagy szétszórt állománya, amely meghatározott ismérvek alapján hozzáférhető”.
- 56 A jelen ítélet 53. pontjában felidézett célkitűzésnek megfelelően ez a rendelkezés tágran határozza meg a „nyilvántartó rendszer” fogalmát, különösen azzal, hogy a személyes adatok „bármely” strukturált állományát említi.
- 57 Amint az a 95/46 irányelv (15) és (27) preambulumbekkezdéséből kitűnik, a személyes adatokhoz való könnyű hozzáférés lehetővé tétele érdekében a nyilvántartó rendszer tartalmát rendszerezni kell. Ezen túlmenően – noha ezen irányelv 2. cikkének c) pontja nem határozza meg pontosan azokat a kritériumokat, amelyek szerint ezt a nyilvántartó rendszert rendszerezni kell – ugyanezen preambulumbekkezdésekből kitűnik, hogy e kritériumoknak „egyénekhez [kell] kapcsolód[niuk]”. Úgy tűnik tehát, hogy az a követelmény, amely szerint a személyes adatok összességét „rendszerezni [kell] az egyénekhez kapcsolódó meghatározott szempontok szerint”, kizárólag annak lehetővé tételére irányul, hogy a valamely személlyel kapcsolatos adatokat könnyen vissza lehessen keresni.
- 58 E követelményen kívül a 95/46 irányelv 2. cikkének c) pontja nem írja elő sem azokat a részletes szabályokat, amelyek szerint a nyilvántartó rendszert rendszerezni kell, sem azt, hogy annak milyen formát kell öltenie. Konkrétan: e rendelkezésből nem tűnik ki – és ezen irányelv más rendelkezéséből sem –, hogy a szóban forgó személyes adatoknak kartotékokban, különleges listákban, vagy a keresést szolgáló más rendszerben kellene szerepelniük ahhoz, hogy meg lehessen állapítani az említett irányelv értelmében vett nyilvántartó rendszer fennállását.
- 59 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság megállapításaiból kitűnik, hogy az alapügyben szóban forgó, házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében gyűjtött adatok emlékeztetőül szolgálnak, a földrajzi területenként való felosztás alapján, a korábban felkeresett személyek újabb meglátogatása megszervezésének elősegítése céljából. Ezek az adatok nem csupán a felkeresett személy meggyőződésével kapcsolatos beszélgetések tartalmára, hanem e személy nevére és címére vonatkozó

információkat is tartalmaznak. Ezeket az információkat ráadásul – legalábbis bizonyos információkat – a Jehova tanúi közösség gyülekezetei által kezelt olyan listák létrehozása céljából használják fel, amelyek azokra a személyekre vonatkoznak, akik azt szeretnék, hogy ezek a tagok többé ne keressék fel őket.

- 60 Ekként úgy tűnik, hogy az alapügyben szóban forgó házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében gyűjtött személyes adatok strukturáltak az ezzel a gyűjtéssel elérni kívánt azon célkitűzés alapján megválasztott kritériumok szerint, amely célkitűzés a későbbi látogatások előkészítésére és az azon személyekre vonatkozó listák kezelésére irányul, akik azt szeretnék, hogy többé ne keressék fel őket. Amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, ezeket a kritériumokat – amelyek között a felkeresett személyek neve és címe, meggyőződése és azon óhaja is szerepel, hogy többé ne keressék fel – úgy választják ki, hogy azok alapján lehetővé váljon könnyen visszakeresni a meghatározott személyekkel kapcsolatos adatokat.
- 61 E tekintetben nem releváns az a kérdés, hogy az egyes hitszónok tagok által gyűjtött személyes adatok összessége pontosan mely kritérium alapján és pontosan milyen formában strukturált ténylegesen, amennyiben ezen adatok összessége lehetővé teszi egy konkrét, felkeresett személlyel kapcsolatos adatok könnyű visszakeresését, amit ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia az alapügy valamennyi körülményére tekintettel.
- 62 A második kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy a 95/46 irányelv 2. cikkének c) pontját akként kell értelmezni, hogy a „nyilvántartó rendszer” e rendelkezésben említett fogalma kiterjed a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében gyűjtött, a felkeresett személyek nevét és címét, valamint a velük kapcsolatos más információkat tartalmazó személyes adatok összességére, amennyiben ezek az adatok a későbbi felhasználásuk céljából a gyakorlatban a könnyű visszakeresésüket lehetővé tevő, meghatározott kritérium szerint strukturáltak. Ahhoz, hogy ezen adatok összessége e fogalom alá tartozhasson, annak nem szükséges kartotékokat, különleges listákat vagy a keresést szolgáló más rendszereket tartalmaznia.

A harmadik és a negyedik kérdéstről

- 63 Együttesen vizsgálendő harmadik és negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a 95/46 irányelv 2. cikkének – a Charta 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – d) pontját akként kell-e értelmezni, hogy az alapján egy vallási közösség, hitszónok tagjaival együtt, az e közösség által szervezett, összehangolt és ösztönzött házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében a hitszónok tagok által végzett személyesadat-kezelés tekintetében személyesadat-kezelőnek minősül, és hogy e célból szükséges-e, hogy az említett közösség hozzáférjen ezekhez az adatokhoz, illetve hogy megállapítást nyerjen, hogy ez a közösség a tagjai számára ezen adatkezeléssel kapcsolatban írásbeli iránymutatásokat vagy megbízásokat adott.
- 64 A jelen ügyben az alapeljárásban szóban forgó határozatban az adatvédelmi bizottság a Jehova tanúi közösséget – hitszónok tagjaival együtt – a hitszónok tagok által a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében végzett személyesadat-kezelés tekintetében személyesadat-kezelőnek minősítette. Amennyiben kizárólag e közösség adatkezelői minőségét vitatják, a hitszónok tagok adatkezelői minősége nem tűnik megkérdőjelezettnek.
- 65 Amint azt a 95/46 irányelv 2. cikkének d) pontja kifejezetten előírja, az „adatkezelő” fogalma arra a természetes vagy jogi személyre vonatkozik, aki „önállóan vagy másokkal együtt” meghatározza a személyes adatok kezelésének céljait és módját. Ennélfogva ez a fogalom nem feltétlenül egyetlen természetes vagy jogi személyre utal, és az e kezelésben részt vevő több szereplőre is vonatkozhat, és így mindegyikükre vonatkozniuk kell a személyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezéseknek (lásd ebben az értelemben: 2018. június 5-i Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein ítélet, C-210/16, EU:C:2018:388, 29. pont).

- 66 Mivel e rendelkezés célja, hogy az „adatkezelő” fogalmának tág meghatározása révén biztosítsa az érintettek hatékony és teljes védelmét, az együttes, adatkezelői felelősség fennállása nem feltétlenül jelenti ugyanazon személyesadat-kezelés tekintetében a különböző szereplők azonos felelősségét. Éppen ellenkezőleg, mivel e szereplők az adatkezelés eltérő szakaszaiban és különböző mértékben vehetnek részt, adatkezelői felelősségük mértékét az ügy valamennyi releváns körülményének figyelembevételével kell értékelni (lásd ebben az értelemben: 2018. június 5-i Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein ítélet, C-210/16, EU:C:2018:388, 28., 43. és 44. pont).
- 67 E tekintetben sem a 95/46 irányelv 2. cikke d) pontjának szövege, sem ezen irányelv más rendelkezése alapján nem lehet úgy vélni, hogy a kezelés céljait és módját az adatkezelőnek írásbeli iránymutatások vagy megbízások révén kell meghatároznia.
- 68 Ezzel szemben minősülhet a 95/46 irányelv 2. cikkének d) pontja értelmében vett adatkezelőnek az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely – saját céljaiból – befolyást gyakorol a személyes adatok kezelésére és emiatt részt vesz a kezelés céljainak és módjának meghatározásában.
- 69 Ezen túlmenően, az ugyanazon adatkezelés tekintetében több szereplő e rendelkezés szerinti együttes felelőssége fennállásának nem előfeltétele, hogy mindegyik adatkezelő hozzáférjen az érintett személyes adatokhoz (lásd ebben az értelemben: 2018. június 5-i Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein ítélet, C-210/16, EU:C:2018:388, 38. pont).
- 70 A jelen ügyben – amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik – noha a Jehova tanúi közösség hitszónok tagjainak feladata annak felmérése, hogy mely konkrét körülmények között gyűjtik a felkeresett személyekkel kapcsolatos személyes adatokat, hogy e gyűjtésnek mely pontos adatok képezik a tárgyát, és hogy miként kezelik ezeket a későbbiekben. A jelen ítélet 43. és 44. pontjában felidézetteknek megfelelően ugyanakkor a személyes adatok gyűjtésére a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében kerül sor, amely tevékenység révén a Jehova tanúi közösség hitszónok tagjai közösségük hitét terjesztik. Amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, ez a hitszónoki tevékenység e közösség alapvető tevékenységi formáját képezi, amely tevékenységet az említett közösség szervez, hangol össze és ösztönöz. Ebben a kontextusban az adatokat emlékeztetőül gyűjtik a későbbi felhasználás és esetleges újabb látogatás céljából. Végezetül, a Jehova tanúi közösség gyülekezetei a hitszónok tagok által részükre továbbított adatok alapján listákat vezetnek azokról a személyekről, akik azt szeretnék, hogy ezek a tagok többé ne keressék fel őket.
- 71 Úgy tűnik tehát, hogy a felkeresett személyekkel kapcsolatos adatok gyűjtése és azok későbbi kezelése a Jehova tanúi közösség hiterjesztésre irányuló célkitűzésének elérésére szolgál, ekként pedig azt a közösség hitszónok tagjai e közösség saját céljaiból végzik. Ezenfelül nemcsak, hogy a Jehova tanúi közösség általánosságban tudomással bír arról, hogy hitének terjesztése céljából sor került ilyen adatkezelésre, hanem – többek között a különböző hitszónokok tevékenységi területének felosztása révén – szervezi és össze is hangolja tagjainak hitszónoki tevékenységét.
- 72 E körülményekből azt lehet megállapítani, hogy a Jehova tanúi közösség ösztönzi hitszónok tagjait, hogy hitszónoki tevékenységük keretében személyes adatokat kezeljenek.
- 73 A Bírósághoz benyújtott iratokból ekként úgy tűnik, hogy a Jehova tanúi közösség – tagjainak a közösség hitének terjesztésére irányuló hitszónoki tevékenységének megszervezésével, összehangolásával és ösztönzésével – hitszónok tagjaival együtt részt vesz a felkeresett személyek személyes adatainak kezelésével kapcsolatos célok és módok meghatározásában, amit ugyanakkor az ügy valamennyi körülményére tekintettel a kérdést előterjesztő bíróságnak kell értékelnie.

- 74 Ezt a megállapítást nem kérdőjelezheti meg a vallási közösségek szervezeti autonómiájának az EUMSZ 17. cikkéből eredő elve. Ugyanis nem tekinthető az említett közösségek szervezeti autonómiájába való beavatkozásnak a minden személyt terhelő azon kötelezettség, hogy tiszteletben tartsa a személyes adatok védelmével kapcsolatos uniós jogi szabályokat (lásd analógia útján: 2018. április 17-i Egenberger ítélet, C-414/16, EU:C:2018:257, 58. pont).
- 75 A fenti megfontolásokra figyelemmel a harmadik és a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 95/46 irányelv 2. cikkének – a Charta 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – d) pontját akként kell értelmezni, hogy az alapján egy vallási közösség, hitszónok tagjaival együtt, az e közösség által szervezett, összehangolt és ösztönzött házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében a hitszónok tagok által végzett személyesadat-kezelés tekintetében személyesadat-kezelőnek minősül, ehhez pedig nem szükséges, hogy az említett közösség hozzáférjen az adatokhoz, illetve hogy megállapítást nyerjen, hogy ez a közösség a tagjai számára ezen adatkezeléssel kapcsolatban írásbeli iránymutatásokat vagy megbízásokat adott.

A költségekről

- 76 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének – az Európai Unió Alapjogi Chartája 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a személyes adatoknak a vallási közösség tagjai általi, a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében történő gyűjtése és ezen adatok későbbi kezelése nem minősül sem a személyes adatok – az ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdésében említett tevékenységek folytatása céljából végzett – kezelésének, sem az említett irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése értelmében vett, a természetes személyek által kizárólag személyes célra, vagy háztartási tevékenységeikkel összefüggésben végzett személyesadat-kezelésnek.**
- 2) **A 95/46 irányelv 2. cikkének c) pontját akként kell értelmezni, hogy a „nyilvántartó rendszer” e rendelkezésben említett fogalma kiterjed a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében gyűjtött, a felkeresett személyek nevét és címét, valamint a velük kapcsolatos más információkat tartalmazó személyes adatok összességére, amennyiben ezek az adatok a későbbi felhasználásuk céljából a gyakorlatban a könnyű visszakeresésüket lehetővé tevő, meghatározott kritérium szerint strukturáltak. Ahhoz, hogy ezen adatok összessége e fogalom alá tartozhasson, annak nem szükséges kartotékokat, különleges listákat vagy a keresést szolgáló más rendszereket tartalmaznia.**
- 3) **A 95/46 irányelv 2. cikkének – a Charta 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – d) pontját akként kell értelmezni, hogy az alapján egy vallási közösség, hitszónok tagjaival együtt, az e közösség által szervezett, összehangolt és ösztönzött házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében a hitszónok tagok által végzett személyesadat-kezelés tekintetében személyesadat-kezelőnek minősül, ehhez pedig nem szükséges, hogy az említett közösség hozzáférjen az adatokhoz, illetve hogy megállapítást nyerjen, hogy ez a közösség a tagjai számára ezen adatkezeléssel kapcsolatban írásbeli iránymutatásokat vagy megbízásokat adott.**

Aláírások